

Temeljem odredbi članka 469. Zakona o tržištu kapitala („Narodne novine“ br. 88/08, 146/08), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga je na sjednici održanoj dana 07. siječnja 2009. godine donijela

P R A V I L N I K
o manipulaciji i obvezi obavješćivanja o sumnji na zlouporabu tržišta

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju postupci koji se mogu smatrati zlouporabom tržišta, kao i obveze sudionika na tržištu u cilju sprječavanja i otkrivanja istih, sukladno člancima 468. i 469. Zakona o tržištu kapitala.

Članak 2.

Lažni ili obmanjujući signali i oblikovanje cijena

(1) Prilikom procjene koje aktivnosti bi mogle predstavljati manipulaciju tržištem iz članka 466. Zakona o tržištu kapitala, stavak 1. točka 1., razmotriti će se slijedeći signali i okolnosti, koji se sami po sebi nužno ne smatraju manipuliranjem tržištem, te ne predstavljaju sveobuhvatnu listu:

a) u kojoj mjeri zadani nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije predstavljaju značajan dio dnevnog opsega transakcija relevantnim financijskim instrumentom na odnosnom uređenom tržištu, posebno kada te aktivnosti vode do značajne promjene cijene financijskog instrumenta;

b) u kojoj mjeri nalozi za trgovanje koje su izdale osobe sa značajnom kupovnom ili prodajnom pozicijom u financijskom instrumentu ili transakcije koje su te osobe izvršile vode do značajnih promjena cijene financijskog instrumenta ili povezane izvedenice ili odnosne varijable, uvrštenih na uređenom tržištu;

c) dovode li izvršene transakcije do stvarne promjene vlasništva nad financijskim instrumentom uvrštenim na uređenom tržištu;

d) u kojoj mjeri zadani nalozi ili izvršene transakcije obuhvaćaju izmjenu pozicija u kratkom razdoblju i predstavljaju značajan dio dnevnog volumena trgovanja relevantnim financijskim instrumentom na odnosnom uređenom tržištu te bi mogli biti povezani sa značajnim promjenama cijene financijskog instrumenta uvrštenog na uređeno tržište;

e) u kojoj su mjeri zadani nalozi ili izvršene transakcije koncentrirani unutar kratkog vremenskog raspona tijekom dnevnog trgovanja i vode do promjene cijene koja je slijedom toga promijenila smjer kretanja;

f) u kojoj mjeri zadani nalozi mijenjaju prikaz najboljih cijena ponude ili potražnje financijskog instrumenta uvrštenog na uređeno tržište, ili prikaz dubine tržišta koja je vidljiva sudionicima na tržištu, a uklonjeni su prije nego što su izvršeni;

g) u kojoj su mjeri nalozi zadani ili transakcije izvršene u specifično vrijeme ili oko specifičnog vremena u kojem se izračunavaju referentne cijene i rade drugi izračuni, a vode do promjena cijena koje imaju učinak na navedene referentne cijene i izračune.

Fiktivni postupci ili svaki drugi oblik obmane ili prijevare

Članak 3.

(1) U svrhu primjene članka 466. stavak 1. točka 2. Zakona o tržištu kapitala, prilikom procjene koje aktivnosti bi mogle predstavljati manipulaciju tržištem razmotriti će se slijedeći signali koji se sami po sebi nužno ne smatraju manipuliranjem tržištem, te ne predstavljaju sveobuhvatnu listu:

a) Prethodi li zadanim nalogima ili izvršenim transakcijama ili slijedi nakon njih, širenje neistinitih, lažnih ili obmanjujućih informacija od strane osoba koje su naloge i zadale ili transakcije izvršile ili osoba koje su s njima povezane;

b) Zadaju li naloge ili izvršavaju transakcije osobe koje prije ili nakon što one ili osobe koje su s njima povezane izrade ili distribuiraju istraživanja ili preporuke za ulaganje koje su netočne, pristrane ili očigledno pod utjecajem materijalnih interesa.

Obavještanje o sumnjivim transakcijama

Članak 4.

(1) Ovlašteni sudionici na tržištu jesu investicijsko društvo, kreditna institucija, burza i operater Multilateralne trgovinske platforme.

(2) Ovlašteni sudionici na tržištu dužni su izraditi i primjenjivati interne akte kojima je cilj otkrivanje i sprječavanje postupaka i radnji koje se smatraju zlouporabom tržišta.

(3) Ovlašteni sudionici na tržištu koji opravdano sumnjaju da bi transakcija mogla predstavljati trgovanje temeljem povlaštene informacije ili manipulaciju tržištem, dužni su bez odgode o tome obavijestiti Agenciju.

(4) Ovlašteni sudionik na tržištu, u pojedinačnom slučaju, odlučuje postoje li opravdani razlozi za sumnju da transakcija predstavlja trgovanje temeljem povlaštene informacije ili manipulaciju tržištem, sukladno odredbama Zakona o tržištu kapitala.

Članak 5.

(1) Ovlašteni sudionik na tržištu koji podliježe obvezi obavještanja Agencije iz članka 4. ovog Pravilnika, obavezan je Agenciji dostaviti najmanje slijedeće podatke:

- opis transakcije, vrstu naloga i druga svojstva naloga kao i vrstu trgovanja
  - razlog sumnje da bi transakcija mogla predstavljati zlouporabu tržišta;
  - identitet osoba u čije su ime transakcije bile izvršene, te drugih osoba uključenih u predmetnu transakciju;
  - u kojem svojstvu djeluje osoba koja podliježe obavezi obavještanja;
- svaku drugu informaciju koja bi mogla biti značajna u razmatranju spornih transakcija.

(2) Ako podaci iz stavka 1. ovog članka nisu raspoloživi u trenutku slanja obavijesti, poslana obavijest sadrži barem razloge zbog kojih osoba koja ju šalje opravdano sumnja da bi transakcija mogla predstavljati zlouporabu tržišta. Sve preostale podatke ovlašteni sudionik na tržištu dužan je dostaviti Agenciji čim mu postanu dostupni.

(3) Obavijest iz članka 4. ovog Pravilnika dostavlja se Agenciji na obrascu koji je dostupan na Internet stranicama Agencije, i to na slijedeće načine:

- poštom;

- elektroničkom poštom;
- telefaksom, ili
- u iznimnim slučajevima i putem telefona, pod uvjetom da se čim se za to stvore uvjeti dostavi i u pisanom obliku.

(4) Ovlašteni sudionik na tržištu koji podliježe obvezi obavještavanja Agencije iz članka 4. ovog Pravilnika, o navedenoj obavijesti ne smije obavijestiti niti jednu drugu osobu, što se posebice odnosi na osobe u čije su ime zadani nalozi odnosno obavljene transakcije ili strane povezane s tim osobama, osim temeljem zakonski utvrđenih odredbi. Ispunjavanje ovog zahtjeva ne izlaže osobu koja je izvršila obavještavanje nikakvoj vrsti odgovornosti, pod uvjetom da osoba koja je dostavila obavijest djeluje u dobroj vjeri.

(5) Agencija neće otkriti identitet osobe koja je obavijestila o transakcijama ako bi to štetilo toj osobi ili bi joj moglo štetiti.

(6) Obavještavanje Agencije prema članku 4. ovog Pravilnika u dobroj vjeri, ne predstavlja kršenje bilo kojeg ograničenja otkrivanja informacija propisanog ugovorom ili bilo kojim propisom te ne podliježe nikakvoj vrsti odgovornosti za osobu koja je dala takvu obavijest.

(7) Obvezi obavještavanja iz članka 4. ovog Pravilnika podliježe:

- Ovlašteni sudionik na tržištu koji ima registrirano sjedište ili glavni ured u Republici Hrvatskoj;
- Podružnica ovlaštenog sudionika na tržištu koji ima registrirano sjedište ili glavni ured izvan Republike Hrvatske, a koja je registrirana u Republici Hrvatskoj.

(8) Kada Agencija zaprimi obavijest iz čl. 4. ovog Pravilnika, istu će odmah dostaviti nadležnom tijelu države članice uređenog tržišta na koje se obavijest odnosi.

Članak 6.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

Klasa: 011-02/09-04/24

Ur.broj: 326-01-09-1

Zagreb, 07. siječanj 2009. godine

PREDSJEDNIK UPRAVE

Ante Samodol